

Fiil Karma - 2

1. Bir tiyatro; her şeyden önce seslendiği seyirci topluluğunu düşünmek, bir kültür kurumu olmak dolayısıyla seyircilere karşı görevini yerine getirmek, bunlardan ayrı olarak da onları eğlendirmekle görevlidir.

Bu cümlede aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) İsim-fiil türünde birden fazla sözcük vardır.
B) Temel cümlelerin yüklemi, ek fiilin geniş zaman, 3. tekil kişi ekini almıştır.
C) Birden fazla ortaç vardır.
D) Zarf-fiil türünde sadece bir sözcük vardır.
E) Ek fiil, bir adı yüklem yapmıştır.

2. (I) "Sessiz Ev" in kahramanlarını kurarken onları önce, tıpkı geleneksel roman kahramanları gibi görsel olarak tasarladım. (II) Romanın en önemli yanlarından biri, kahramanların hepsi için teker teker bulmaya çalıştığım ayrı bir anlatı, bir çeşit dil oldu. (III) Söz gelimi, babaanneyi tasarlarken bir cümlelerin içine geçmiş, şimdiki ve geleceği koymanın yollarını aradım. (IV) "Kolejli Metin" için uzun, asabi, saldırgan cümleler kurmaya çalıştım. (V) Böyle olunca "Recep" in dili kısa, kesin ve dışa dönük oldu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede fiil, haber kipiyle çekimlenmiştir.
B) II. cümlede isim-fiil ve sıfat-fiil vardır.
C) III. cümlede zarf-fiil, zaman anlamı vermektedir.
D) IV. cümlede fiil, etken ve geçişsiz çatılıdır.
E) V. cümlede birden fazla fiilimsi kullanılmıştır.

3. (I) Bence bir romanın ana sorunu, kahramanların niteliklerinden değil, onlar arasındaki ilişkilerden, romanın düzenden çıkmalıdır. (II) Temaların birbirini izleyişi, olayların yığılması, romandaki açık ya da gizli simetri olasılıkları gibi unsurlar göz önüne alınmalıdır. (III) Bu bakımdan romanın inanılabilir dünyasına hizmet ettikçe roman kahramanlarına her şeyi yaptırmak da mübahtır. (IV) Çünkü bence bir romanda öncelikle kanmamız gereken şey kahramanlar değil romanın dünyasıdır. (V) Ben roman yazmanın hem bütünüyle toplumsal ve politik hem de bütünüyle sanatsal ve politika dışı bir iş olduğunu düşünüyorum.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede fiil, gereklilik kipiyle çekimlenmiştir.
B) II. cümlede birden fazla isim-fiil vardır.
C) III. cümlede zarf-fiil kullanılmıştır.
D) IV. cümlede yüklem ek fiille çekimlenmiştir.
E) V. cümlede fiilimsi türünde sözcük kullanılmamıştır.

4. (I) Türkçenin yazım kurallarını içeren kimi ilkeleri, konuşma dilimizi de yakından ilgilendiriyor. (II) Bunlar "düzeltme, inceltme, uzatma" imi olarak tanımlanan "A" imi ile genellikle dilimize Arapça ve Farsçadan girmiş ve kullanımını sürdürülen sözcüklerle kimi eklerde kullanılan "kesme" imleridir. (III) Türk alfabesi Türkçe sözcüklerin tüm sesleri karşılanmaya çalışılarak düzenlenmiştir. (IV) Konuşma dilimizde bazı ses yitimleri ve söyleyiş kolaylıkları nedeniyle ses farklılığı bulunsada Türkçe sözcüklerin yazımında güçlük çekilmez. (V) Yazım ve ses sorunları genellikle dilimize başka dillerden girmiş yabancı sözcükler nedeniyle ortaya çıkar.

Bu parçadaki numaralanmış cümleler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede fiil, haber kipiyle çekimlenmiştir.
B) II. cümlede birden fazla sıfat-fiil vardır.
C) III. cümlede fiilin çatısı edilgen-geçişsizdir.
D) IV. cümlede fiil, geniş zamanın olumsuzuyla çekimlenmiştir.
E) V. cümlede fiil, türemiş yapıdır.

5. (I) Değişimin bir parçası olan herkes gibi ben de değişiyorum. (II) Eskiden bunu fark ettiğimde böyle hissetmezdim. (III) Bu his memnuniyetten uzak, giderek daha çok bezgin bir hâl alan, tuhaf ve rahatsız edici bir his. (IV) Eskiden değiştiğimi fark ettiğimde, bunu işaret saydığım bazı yaşanmışlıklarla desteklediğim dönemlerde, hiç böyle olmazdı. (V) Sanırım bir daha da hiç öyle olmayacak.

Bu parçadaki cümleler için yapılan aşağıdaki belirlemelerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede türemiş bir fiil, şimdiki zamanda çekimlenmiştir.
B) II. cümlede yardımcı eylemle kurulmuş birleşik yapı bir fiil vardır.
C) III. cümlede yüklem, ek fiille çekimlenmiştir.
D) IV. cümlede üç farklı türde fiilimsiye örnek vardır.
E) V. cümlede "ol-" fiili, yardımcı fiil olarak kullanılmamıştır.

6. Yazım kurallarında yabancı sözcüklerin telaffuzunu kolaylaştırmak için özel işaretler kullanılmıştır. Ancak birçok dil bilimci, bu tür işaretlerin kullanımının azaltılması ve kimi yabancı sözcüklerin telaffuzunun kulaktan duymayla öğretilmesi gerektiğini savunmaktadır.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine örnek yoktur?

- A) Oluş anlamlı fiile B) İsim-fiile
C) Sıfat-fiile D) Türemiş fiile
E) Haber kipine

7. (I) Kâtip Çelebi, Cihannüma adlı eserinde Dünya'nın yuvarlak olduğunu kanıtlamaya çalışan fiziki coğrafya ağırlıklı bir giriş bölümüne yer vermiştir. (II) Kristof Kolomb ve Macellan'ın keşif gezilerinde söz etmiştir. (III) Cihannüma; Avrupa'yı, Anadolu'yu ve Kuzey Afrika'yı kapsar. (IV) Eserde Japonya'dan başlayarak Asya ülkeleri tanıtılır. (V) Eser bunların tarihleri, yönetim biçimleri, ekonomileri, inançları konusunda bilgiler verir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinin yüklemi edilgen çatılı bir eylemdir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Mevlâna'nın Mesnevi'si ney ile başlar. Denilebilir ki bütün Mesnevi bu harikulade şiirden doğar. Ney kamışlıktan koptuğu için inler. Ebedî ve ezelî kaynaktan ayrı düşen insanı temsil eder ney. Neyi inleyen, ebedî sevgiliye hasret duygusudur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine örnek yoktur?

- A) Birleşik yapıli fiile
B) Sıfat-fiile
C) Ek fiile
D) Zarf-fiile
E) Geçişsiz fiile

9. (I) Kütüphanelerin yaşayan mekânlar olması, sürdürülebilir olması kütüphanecinin varlığıyla mümkündür. (II) Bir odada tek başına duran kitap yığınları, dizili raflar kütüphane değildir. (III) Yapılan her kütüphane girişimi değerli ve önemlidir. (IV) Emek veren, yürek koyan herkese teşekkür ediyoruz. (V) Okuma kültürü ve nitelikli eğitim için atılan her adım takdire değerdir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, ek fiil kullanılmıştır.
B) II. cümlede, birleşik zamanlı eylem vardır.
C) III. cümlede, sıfat-fiil kullanılmıştır.
D) IV. cümlede, birleşik yapıli bir fiil bulunmaktadır.
E) V. cümlede, isim-fiil vardır.

10. Sokaktayım, kimsesiz bir sokak ortasında
Yürüyorum, arkama bakmadan yürüyorum
Yolumun karanlığa saplanan noktasında
Sanki beni bekleyen bir hayal görüyorum

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Çekimli fiil B) İsim-fiil
C) Zarf-fiil D) Ek fiil
E) Sıfat-fiil

11. Recaizade Mahmut Ekrem ve Abdülhak Hamit Tarhan, şiirlerindeki kişisel ve içtenlik, yeni ses ve biçim öğeleriyle divan şiirinin geleneksel öz ve biçim kalıplarından ayrı, yeni bir şiir oluşturmuşlardır.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Türemiş yapıli fiil
B) 3. çoğul kişi eki
C) Fiilimsi
D) Geçişli fiil
E) Ek fiil

